

SPRÁVNÍ PRÁVO II
přednáška č. 3
Charakteristika hlavních forem realizace
veřejné správy - část I:

PrF MU, říjen 2023
© petr průcha

Osnova

- **Charakteristika hlavních forem realizace veřejné správy - část I:**
- **Správní akty, druhy správních aktů**
 - **normativní (abstraktní) správní akty**
 - **individuální (konkrétní) správní akty**
 - **tzv. jiné úkony správních orgánů**

Hlavní formy činnosti (realizace) veřejné správy

- *jednostranné (subordinační),*
- *vícestranné (koordinační i subordinační)*
 - *normativní správní akty*
 - *individuální správní akty*
 - *vč. tzv. jiných správních úkonů*
 - *správní akty smíšené povahy*
 - *veřejnoprávní smlouvy (dohody správně právního charakteru)*
 - *evidenční a registrační úkony*
 - *faktické úkony s přímými právními důsledky*

Vázanost činnosti veřejné správy zákonem

Správní orgán může konat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon.

- **Srov. čl.2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, a čl.2 odst. 3 Ústavy České republiky; Ústavně právní úprava zde sice hovoří jen o státní moci, tj. v podmínkách veřejné správy o orgánech státní správy, nicméně toto pravidlo je v rámci veřejné správy nutno vztáhnout i na orgány samosprávné, neboť i ony mají svůj právní základ dán přesně vymezenou pravomocí a působností.**

Normativní (abstraktní) správní akty

- ***jsou produktem pravotvorné pravomoci veřejné správy (k této pravomoci viz přednášky v SP I)***
 - ***normativní správní akty orgánů státní správy***
 - ***obecně závazné vyhlášky obcí a krajů***
 - ***nařízení obcí a krajů***
 - ***ostatní abstraktní formy správní činnosti***
(statutární předpisy, vnitřní předpisy)
- ***pozn.: terminologické vnímání normativních správních aktů a jejich podřaditelnost „správním aktům“***

Znaky, vlastnosti normativních správních aktů

■ *znaky*

■ *normativnost*

- *obecnost, abstraktnost, závaznost*

■ *podzákonnost*

- *odvozenost i prvotnost*

■ *vlastnosti*

■ *platnost, účinnost*

■ *změnitelnost, zrušitelnost*

Interní normativní akty

- ***jedná o abstraktní formy vnitřní činnosti veřejné správy, s povahou interních normativních aktů, obvykle označovaných jako interní instrukce, pokyny, směrnice nebo normativní akty řízení, apod.***
- ***směřují výlučně vůči služebně podřízeným subjektům, byť individuálně nespecifikovaným***
- ***nemají obecnou závaznost a nejsou tak pramenem správního práva***
- ***vydávání vnitřních předpisů je v některých případech výslovně předepisováno zákony (např. jednací řád zastupitelstva obce, služební předpisy), v jiných nikoliv (např. organizační řád obecního úřadu),***
- ***povahu abstraktních vnitřních aktů ve veřejné správě mají i tzv. statuty, či statutární předpisy***

Individuální (konkrétní) správní akty *(někdy označované jako „správní akty“ bez přívlastku)*

- ***jsou produktem právně aplikační pravomoci veřejné správy (k této pravomoci viz přednášky v SPP)***
 - ***konstitutivní, deklaratorní***
 - ***oprávněnostní, povinnostní***
 - ***příp. vyžadující schválení, popř. schvalovací***

Podskupiny individuálních správních aktů

- **rozhodnutí správních orgánů ve správním řízení**
(externí)
 - **tzv. jiné správní úkony** (nejrůznější vyjádření, osvědčení, stanoviska, souhlasy, apod.)
- **individuální služební pokyny**
(interní)

Znaky, vlastnosti individuálních správních aktů

■ *znaky*

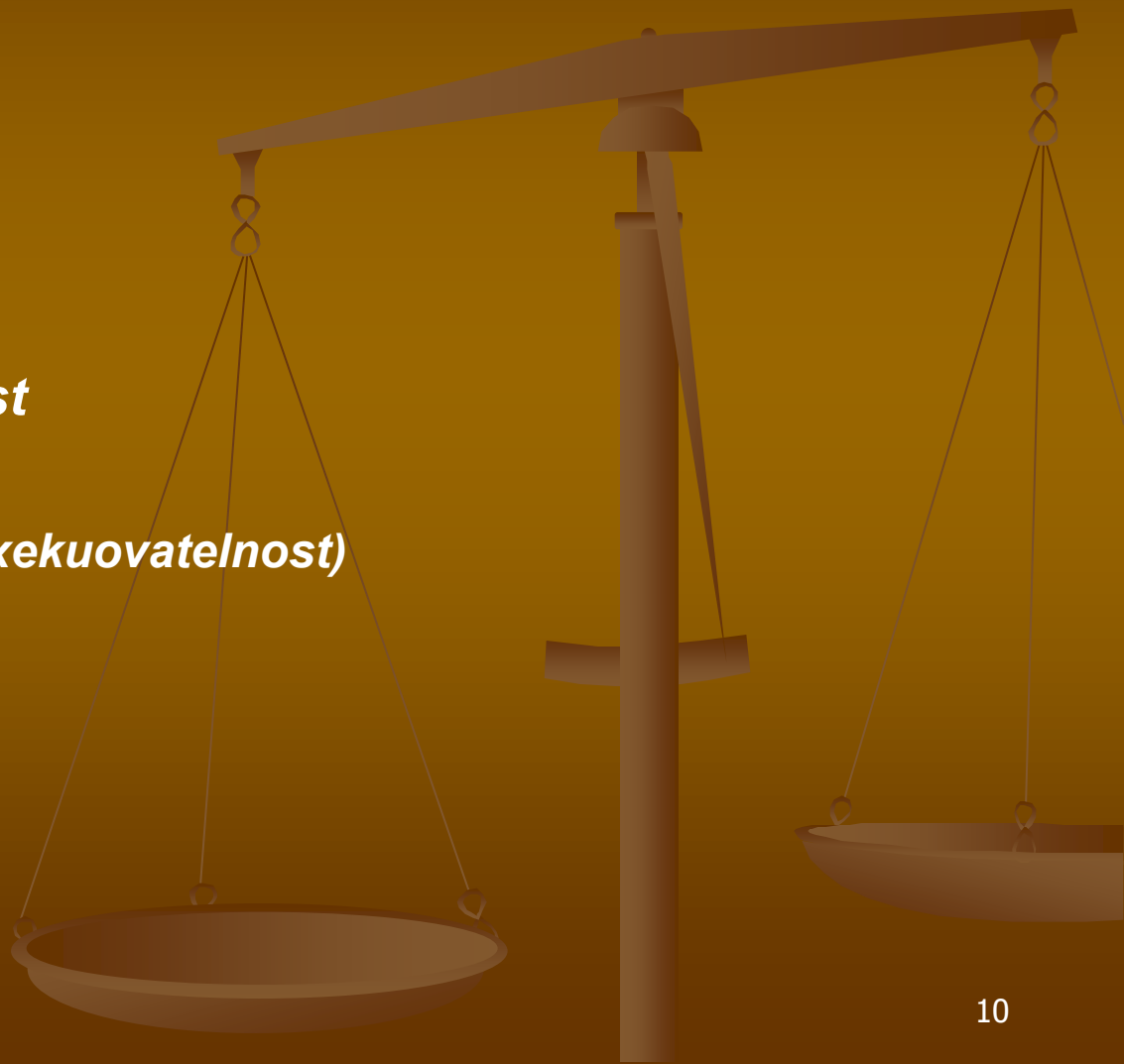
- *konkrétnost*
- *závaznost*

■ *vlastnosti*

- *platnost, účinnost*
- *právní moc*
- *vykonatelnost (exekuvatelnost)*

■ *náležitosti*

- *obsahové*
- *formální*

Vady individuálních správních aktů

- ***presumpce správnosti či platnosti správních aktů***
- ***drobné chyby v psaní, počtech, apod (opravitelné i bez návrhu)***
- ***vady napadnutelné (opravitelné v režimu tzv. opravných prostředků)***
 - ***vady skutkové, vady právní***
 - ***vady procesní (vady řízení), vady zákonnosti***
- ***nicotnost individuálních správních aktů***

K úloze judikatury

- ***význam a vliv judikatury u právně aplikační činnosti veřejné správy objektivně vzrůstá (správní soudnictví, ústavní soudnictví)***
- ***svoji roli sehrává tzv. „ustálená“ judikatura, její právní závaznost je nutno vždy spojovat s případem, jehož se bezprostředně to které jednotlivé rozhodnutí týká***
- ***ustálená judikatura plní významnou orientační funkci, do jisté míry přispívá ke sjednocování výkladu právních norem (a proto také bývá nejrůznějším způsobem publikována), a rovněž i k určitému k „dotváření“ práva***

Individuální služební pokyny

- *jsou produktem řídicí pravomoci uvnitř veřejné správy*
 - *pokyny, příkazy, služební příkazy*
 - *rozkazy (u příslušníků ozbrojených sborů)*

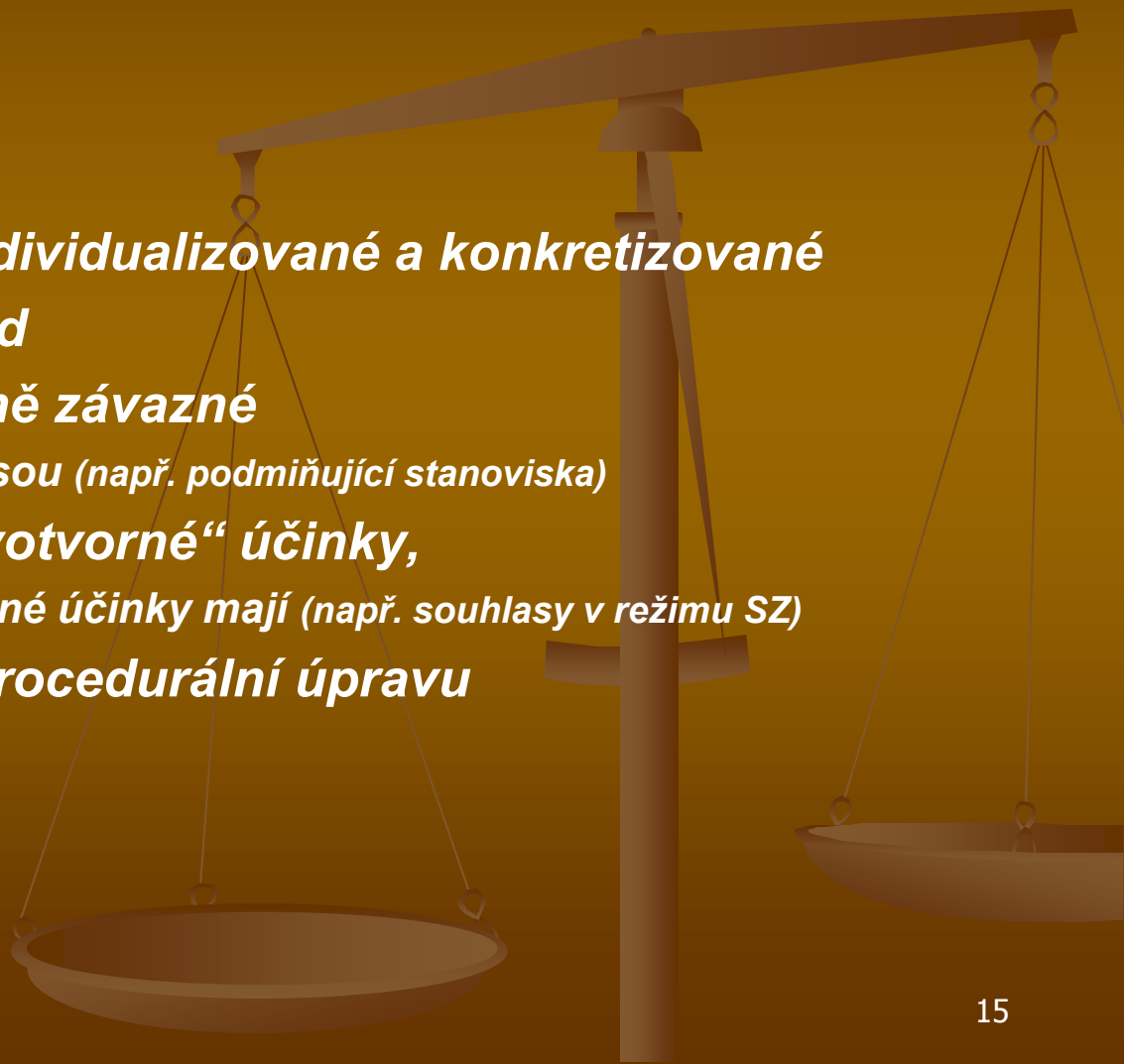
Tzv. jiné úkony správních orgánů

- *zvláštní podskupinou aktů (či úkonů) v produkci právně aplikační pravomoci veřejné správy (k této pravomoci viz také přednášky v SPP)*
 - *jde o nejrůznější vyjádření, osvědčení, stanoviska, souhlasy, apod., jimž právní úprava povahu rozhodnutí vydávaného ve správním řízení nepřiznává*
 - *většinou se jedná o úkony tzv. „neregulativní“*

Znaky, vlastnosti tzv. jiných správních úkonů

■ znaky, vlastnosti

- *jsou zpravidla individualizované a konkretizované*
- *mají právní základ*
- *nemusí být právně závazné*
 - *někdy závazné jsou (např. podmiňující stanoviska)*
- *nemusí mít „pravotvorné“ účinky,*
 - *někdy pravotvorné účinky mají (např. souhlasy v režimu SZ)*
- *mají rámcovou procedurální úpravu*

Prameny k samostudiu

- ***Ústava ČR č. 1/1993 Sb.***
- ***zákon č. 500/2004 Sb., správní řád***

- ***Průcha, P.: Správní právo, obecná část, Doplněk – A.Čeněk, Brno – Plzeň 2012, 8. doplněné vydání***
- ***Kopecký, M.: Správní právo 3. vydání, C.H.Beck, Praha 2023***

Děkuji za pozornost

